

Το εφόδιο των δυνατών

[Ορθοδοξία](#) / [Θεολογία](#)

[Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος](#)

Μετά το βάπτισμα των προσερχόμενων στην αρχαία Εκκλησία, διαπότιζε ολόκληρη τη ζωή τους ο ιερός πόθος της Θείας Κοινωνίας. Σύμβολα αλληγορικά της ουράνιας τροφής των πιστών ήταν γεμάτοι οι τόποι της λατρείας, ιδιαίτερα οι Κατακόμβες. Εικόνες της αληθινής αμπέλου, της διψασμένης ελάφου, που τρέχει «επί τας πηγάς των υδάτων». Στην κρύπτη της Λουκίνης παριστάνονται ιχθείς και κάνιστρα με άρτους για την Θεία Κοινωνία. «Αγάπη, κέρασόν μοι οίνον» λέει μια λατινική επιγραφή. Στο ελληνικό παρεκκλήσι της Κατακόμβης της Πρίσκιλλας τοιχογραφία του β' αι. παριστάνει την «κλάσιν του άρτου». Ο ιερέας τεμαχίζει τον άρτο. Μπροστά του είναι και το ποτήρι και γύρω του έξι άλλα άτομα κάθονται σε τραπέζι, στο οποίο βρίσκονται άρτοι και ιχθείς. Αλλού βλέπουμε πάνω σε τρίποδο τα άγια δώρα να ευλογούνται από άνδρα, ενώ πλάι του προσεύχεται μία γυναίκα. Άλλη εικόνα παρουσιάζει τον Καλό Ποιμένα με ένα δοχείο, που θυμίζει το όραμα της αγίας Περπέτουας. Βρέθηκε ακόμη στις κατακόμβες και ποτήρι, πιθανότατα της

Θείας Ευχαριστίας, με την επιγραφή: «Πίε (και) ζήσεις εν αγαθοίς».

Παντού ο πόθος του μυστηρίου εικονίζεται με μυστικά σύμβολα, ώστε να αποκρύπτεται το αληθινό νόημα από τους ειδωλολάτρες. Σε άλλη θαυμάσια επιγραφή του β' αιώνα, στην Μικρά Ασία, διαβάζουμε για τον μυστικό Ιχθύ, τον «παμμεγέθη, καθάρων, ον εδράξατο Παρθένος αγνή και τούτον επέδωκε φίλοις εσθίειν διά παντός, οίνον χρηστόν έχουσα κέρασμα διδούσα μετ' άρτου». Πράγματι τον ουράνιον Ιχθύν, τον οποίον γέννησε η Παρθένος, τον πρόσφερε η αρχαία Εκκλησία για να τον τρώνε συνεχώς οι «φίλοι», όπως ονόμαζαν συχνά τους Χριστιανούς.

Ο πόθος της συνεχούς Θείας Κοινωνίας ήταν μία ζωντανή πραγματικότητα. Εκείνο που συνιστούσε ο μεγάλος υμνητής του μυστηρίου άγιος Ιγνάτιος στους Εφεσίους «σπουδάσετε πυκνότερον συνέρχεσθαι εις ευχαριστίαν Θεού» (φροντίστε να μετέχετε συχνότερα στη Θεία Ευχαριστία), το βλέπουμε στην καθημερινή ζωή των αρχαίων Χριστιανών. Όχι μόνον κάθε Κυριακή, αλλά και τις καθημερινές κοινωνούσαν. Κάθε φορά που ο ιερέας έβγαινε στην ωραία πύλη με τα τίμια δώρα και καλούσε τους πιστούς να προσέλθουν «μετά φόβου Θεού, πίστεως και αγάπης», τότε όλοι οι πιστοί, τα διψασμέ-να πλήθη, με θεία λαχτάρα πλησίαζαν στην πηγή της ζωής. Πλησίαζαν με σειρά, όπως ορίζουν οι αρχαίες λειτουργίες. Μετά τον επίσκοπο, τους ιερείς και διακόνους κοινωνούν οι αναγνώστες, οι ψάλτες και οι ασκητές, έπειτα οι διακόνισσες, οι παρθένοι και οι χήρες, έπειτα τα παιδιά ως αγνότερα, «και τότε πας ο λαός», όπως αναφέρει το αρχαίο κείμενο.

Και ενώ προσέρχονται στο ποτήριο της ζωής, σιγοψάλλουν το «κοινωνικόν»

(Ψαλμ. 33). «Ευλογήσω τον Κύριον εν παντί καιρω, διά παντός η αίνεσις αυτού εν τω στόματί μου». Και παρακάτω ακούεται η γλυκεία πρόσκληση: «Γεύσασθε και ίδετε ότι χρηστός ο Κύριος» και άλλους ψαλμούς. Δάκρυα τρέχουν από τα μάτια των πι-στών, καθώς προσέρχονται ψάλλοντες. Δάκρυα χαράς και αγαλλιιάσεως. Τώρα γεύονται ότι χρηστός ο Κύριος. Παίρνουν το εφόδιο για να συνεχίσουν τον αγώνα τους.

Διηγούμενος ο Ιουστίνος στην Α' απολογία του πως ετελείτο η θεία Λειτουργία, καταλήγει ως εξής: «Και σε όσους δεν ήταν παρόντες στέλλεται με τους διακόνους». Δεν ξεχνούσαν εκείνους που απουσίασαν δι' εύλογους αιτίας, όπως ήσαν οι άρρωστοι. Προ πάντων όμως είχαν ανάγκη από το «φάρμακον αθανασίας» οι φυλακισμένοι για την πίστη, εκείνοι που επρόκειτο να αγωνιστούν την πάλη του μαρτυρίου. Πόσον άφραστη θα ήταν η χαρά τους, όταν μέσα στην φυλακή εδέχοντο τον ουράνιο Νυμφίο. Αλλά και οι ηρωικοί εκείνοι διάκονοι, που μετέφεραν στη φυλακή τα τίμια δώρα δεν ήταν λιγότερο αξιοπρόσεκτοι. Ο νεαρός Ταρσίζιος, παρέδωσε το πνεύμα του στην Αππίαν οδό, θύμα των βαρβάρων Ρωμαίων, διότι δεν ήθελε να παραδώσει τον θησαυρό του...

Και ο Ταρσίζιος συμβολίζει όλο τον αρχαίο Χριστιανισμό. Ζει αυτός και κινείται και αγωνίζεται και δημιουργεί πολιτισμό μέσα στις Κατακόμβες, χάρη στο ατίμητο εφόδιο της Θείας Κοινωνίας. Αυτό είναι η ζωή και η ακαταγώνιστη δύναμή του. Αυτό είναι το καθημερινό Πάσχα της μυστικής ευφροσύνης του. Το κέντρο και το θεμέλιο της εν Χριστώ ζωής του. Με αυτό συνθάπτεται με τον Χριστό και ανασταίνεται μαζί του θριαμβευτικά σε μία ακατάλυτη ένωση.

«Δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς να τελούμε το θείο δείπνο! Δεν μπορεί να ύπαρξει Χριστιανός χωρίς την Θεϊαν Ευχαριστίαν!» Αυτήν την μεγαλειώδη διακήρυξη των μαρτύρων της Καρχηδόνας ενώπιον του ανθυπάτου Αντωνίνου (11 Φεβρουάριου 304) απευθύνει με ένα στόμα ολόκληρος ο Χριστιανισμός των πρώτων αιώνων.

<https://bit.ly/3mLGOWG>